

UTJECAJ VOKALNE PROBE NA AKUSTIČKE KARAKTERISTIKE GLASA PROFESIONALNIH PJEVAČICA

GORDANA KOVAČIĆ • MLADEN HEĐEVER • ALEKSANDAR BUĐANOVAC

primljeno: siječanj 2000.
prihvaćeno: listopad 2000.

Izvorni znanstveni članak
UDK: 376.36

Fonacija u profesionalnih pjevača svojevrsna je atletika. Zahtijeva ne samo dobru vokalnu tehniku, nego i zdravlje vokalnog aparata. To se postiže redovitim vokalnim treningom. Ovdje su upjevavanje i vokalna proba izuzetno važne aktivnosti koje treba provoditi redovito i disciplinirano jer jedino takvim pristupom izgrađuje se psiho-fizička spremnost za pjevački nastup, odnosno uspješnu pjevačku karijeru. Poznato je da upjevavanje koristi glasu i izaziva pozitivne učinke, dok koncertna izvedba može izazvati suprotne. Međutim, postkoncertne su promjene glasa akutne naravi i u školovanih pjevača vrlo brzo nestaju. A kakve promjene izaziva vokalna proba? Na ovo pitanje pokušalo se odgovoriti istraživanjem na uzorku sedmero profesionalnih pjevačica. Ispitane su akustičke karakteristike glasa prije i poslije jednosatne vokalne probe. Dobiveni rezultati ukazuju na promjene u smjeru optimizacije mjerenih varijabli.

Ključne riječi: pjevanje, upjevavanje, vokalna proba, akustička analiza glasa, optimalno trajanje vokalne probe

UVOD

Pjevanje je temeljna forma razvoja glazbene umjetnosti, a ljudski glas osnova glazbene ekspresije. Posebnosti glasa u odnosu na druge glazbene instrumente jesu njegova osjetljivost te iznimna fleksibilnost. Obje ove osobine proizlaze iz "žive strukture" glasa, odnosno njegove anatomije i fiziologije. Upravo zbog toga, ovaj instrument ima i svoj vijek trajanja pa je za razliku od drugih sklon oboljevanju i starenju, a na kraju i umire. Fleksibilnost glasa, pak, rezultat je dinamike u volumenu, otvoru i veličini rezonantnih prostora što ga razlikuje od drugih glazbala. Otuda proizlazi široki spektar boja zbog čega glas i slovi za najljepši glazbeni instrument.

Funkcija fonacije u profesionalnih pjevača pomalo je atletske prirode. Umjetnost pjevanja, naime, zahtjeva usvojenost vokalne tehnike te zdravlje vokalnog aparata. Za razliku od govora čija je funkcija komunikacijska i ostvaruje se unutar određenog lingvističkog okvira, pjevanje je mnogo složenije i temelji se ponajviše na kvaliteti ili boji glasa (Sundberg, 1995). Fonatorni zahtjevi u pjevanju

uključuju veću kontrolu nad dišnim, rezonantnim i fonatnim sustavom što se ogleda u mnogo većim varijacijama intenziteta, boje i visine glasa u odnosu na govor. Još tridesetih godina Bartholomew je (prema Titze, 1995) istakao četiri temeljna elementa pjevačkoga glasa - veliki dinamički raspon, stabilan vibrato te rezonanciju na niskim i visokim frekvencijama. Upravo zbog gore navedenog, presudnije su posljedice poremećaja fonacije u pjevača. Tako npr. blaga promuklost ne ometa temeljnu funkciju govora, a to je međuljudska komunikacija, ali predstavlja problem elitnim vokalnim profesionalcima, primjerice opernim umjetnicima jer može izazvati čitav niz psihosocijalnih problema kojih su prosječni govor-

Kontakt adresa: Gordana Kovačić, Klekova 11, 10000 Zagreb.
E-mail: gorkovac@inet.hr

Goranka Kovačić, prof. logoped, polaznica je poslijediplomskog studijalogopedije pri edukacijsko-rehabilitacijskom fakultetu u Zagrebu te suradnica Zdravstvenog centra za umjetnike Kliničke bolnice Dubrava u Zagrebu.

Dr. sc. **Mladen Heđever** docent je pri Odsjeku za logopediju Edukacijsko-rehabilitacijskog fakulteta u Zagrebu.

Dr. sc. **Aleksandar Buđanovac** docent je pri Odsjeku za poremećaje u ponašanju Edukacijsko - rehabilitacijskog fakulteta u Zagrebu